

PROJECT EXCELLENTIE

Ook bollebozen moeten aan de bak

Excellentie is het nieuwe credo in onderwijsland. Archipel (openbaar basisonderwijs) maakt er werk van.

door Mieke Kleinleugemors

ZUTPHEN – Staatssecretaris Sander Dekker legt de focus op excellent onderwijs en de stichting Archipel (22 scholen voor openbaar primair onderwijs in de gemeenten Zutphen, Brummen en Voorst) prijst zich gelukkig in dat opzicht op de troepen vooruit te lopen. Met de aanstelling van onderwijsadviseur Patty van Scherpenzeel als projectleider excellent onderwijs geven de scholen al enkele jaren invulling aan het thema. Op een manier die past bij de identiteit van elke school. Van Scherpenzeel: „Jarenlang zijn de leermethodes gericht geweest op de middenmoot. Dat had tot gevolg dat (hoog)begaafde kinderen onderpresteerden omdat het

„Jarenlang zijn de leermethodes gericht geweest op de middenmoot

Patty van Scherpenzeel

aanbod hen geen enkele uitdaging gaf. Vaak verveelden ze zich suf en raakten ze gedemotiveerd. Onderwijsaanpassingen binnen Archipel richten zich nu ook op de hoogbegaafde en op de goede havo/vwo-leerling, dan heb je het over 25 procent van het leerlingenbestand. Wat blijkt nu in de praktijk? Ook de andere leerlingen, die niet tot de doelgroep horen voelen zich uitgedaagd en dat is pure winst. Dat is echt het gevolg van de rijke leeromgeving die je biedt.”

Voor excellente leerlingen in de groepen 6, 7 en 8 kent de Lea Dasbergschool sinds een half jaar aanvullend de samengestelde plusgroep. Onder leiding van leerkracht Derkje Griffioen (de intern begeleider is kartrekker op school van het project excellentie) trekt de kinderen een dagdeel per week samen op.

Donderdag 20 maart was het een spannende dag voor het bestuur van Archipel en de teams van de Lea Dasbergschool en montessorischool De Plotter in Zutphen. Aanleiding voor de opwinding is het werkbezoek dat een delegatie van het ministerie van onderwijs (Elke Jacobs, Ayla Murad en Daniëk Hesseling) brengt met als doel inzicht te krijgen in de bevindingen met het excellent onderwijs. De beleidsmedewerkers verzamelen bouwstenen voor de onderbouw van concrete beleidsadviezen. Dat ze naar Zutphen afreisden is op voorspraak van Patty van Scherpenzeel. Ze maakt deel uit van de landelijke expertgroep die het ministerie adviseert. De ontwikkelingen binnen Archipel zijn dermate bemoeidigend, dat ze breed aandacht verdienen, is haar stellige mening. De delegatie krijgt een gevarieerd programma aangeboden. Hoogtepunten zijn misschien wel de ontmoetingen en de spontane ge-

■ Beleidsmedewerker Ayla Murad van het Ministerie van Onderwijs geanimeerd in gesprek met leerlingen van de plusgroep op de Lea Dasbergschool. foto Zutphens Persbureau

sprekken met de leerlingen. Hoe het toegaat in de plusgroep en vooral wat dat speciale klasje met hen doet brengen ze in onbevangen presentaties over aan de Haagse delegatie. Ook het digitale schoolbord waarop het ochtendprogramma zichtbaar is, geeft informatie. Dat het er - onder meer met een vak als filosofie - niet kinderachtig aan toegaat is duidelijk. Het bord meldt als programma-onderdeel die morgen: de ver-

► **Voor ouders is het wennen dat hun kind niet meer alleen thuiskomt met plussen maar ook met minnen**

gelijking tussen Kant, Socrates en Wittgenstein. Rode draad in het verhaal van de kinderen blijkt de ervaring dat het allemaal niet meer vanzelf gaat. „Ik maakte nooit fouten, maar nu doe ik het wel. Je moet er echt meer voor knokken,” klinkt het links en rechts. Dat deze hoogvliegers ook maar gewone

► **Hoogtepunten tijdens het werkbezoek zijn de ontmoetingen en spontane gesprekken met de leerlingen**

kinderen zijn blijkt uit een antwoord op de vraag wat een favoriet onderwerp is in de groep. „De pauze!”, roept een achtste-roeper ondeugend. Opvallend is het zichtbaar gemak waarmee de leerlingen hun verhaal doen, van schroom is geen sprake: „Welke ministers zijn julie eigenlijk?” Ook komen er even een paar tranen tevoorschijn. Bij een jongen die eerlijk vertelt dat hij zo graag een opdracht alleen had willen uitvoeren, maar dat hij daarin helemaal vast was gelopen. Het is een ontroerend moment, dat aantoont dat leerlingen zich kwetsbaar durven opstellen. Dat

is een belangrijk goed. Van Scherpenzeel: „De sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind is een heel belangrijk aandachtspunt. Juist ook bij deze kinderen.” Die aandacht voor het mentale aspect komt ook aan bod tijdens het gesprek van de Haagse delegatie met ouders. Voor de ouders is het wel even wennen, dat hun kind ineens niet alleen meer met plussen thuiskomt, maar ook met minnen op het rapport, bekennen ze unaniem. De opvoeders zeggen waardering te hebben voor de inzet, die het hele onderwijsteam voor het project laat zien. Kartrekker Derkje

Archipel vier jaar op koers met 'Excellentie'

In het voorjaar wil staatssecretaris Sander Dekker een Kamerbrief uitdoen met nadere regelgeving rondom excellent onderwijs. Aanleiding voor beleidsmedewerkers het land in te gaan om inzicht te krijgen in ervaringen die scholen inmiddels hebben opgedaan.

Archipel heeft vier jaar geleden de introductie van het project in handen gelegd van Patty van Scherpenzeel-Mollema van het bureau psm-onderwijsadvies (projectmanagement en coaching) in Goor. Alle 22 scholen hebben kartrekkers aangesteld voor drie specifieke terreinen: excellente leerlingen, taal en rekenen. Belangrijk zijn de netwerkbijeenkomsten, die de kartrekkers van de verschillende scholen met elkaar hebben. Naast kennisoverdracht ervaren de deelnemers het uitwisselen van ervaringen als zeer inspirerend.

Van Scherpenzeel, die zich langzaam zal terugtrekken, is te spreken over de voortgang van het project. „Archipel werkt echt vanuit visie en kwaliteit. In een lerend netwerk zie je de leerkrachten zichzelf ontwikkelen.”

Griffioen noemen ze 'een kanjer'. Dat de school erop toeziet, dat de kinderen worden afgestraft als ze opscheppen over hun speciale positie, juichen ze toe. Conclusie: de uitdagingen binnen het project excellentie en in de plusklas confronteren alle betrokken met tal van nieuwe ervaringen. Bollebozen kunnen het zich niet langer permitteren achterover te leunen, ook zij moeten vol aan de bak. Ook een nieuwe ontdekking voor hen is het maken van fouten. „O zo belangrijk”, benadrukt Patty Scherpenzeel. „Fouten maken moet! Ze dwingen je tot zelfreflectie het is de enige manier om te leren en te groeien.”